

”Vi behöver en annan familjehemsvård”

Åh vad vi är många som har berörts av fallet **Lilla hjärtat** i media senaste månaderna. Vi har kunnat se bilder på en flicka vars liv tog slut alldeles för tidigt samtidigt som så många myndigheter vart inblandade i hennes korta liv att detta aldrig aldrig borde ha kunnat ske. Många är ändå de barn i Sverige som inte kan växa upp hos sina föräldrar och liksom **Rasmus på Luffen** väntar på den där trygga famnen som vi är skyldiga enligt lag att ge.

2019 var ungefär 30 000 barn placerade i familjehem någon gång, varav cirka 5 000 var placerade med tvång. Antalet tvångsomhändertagna barn ökar i landet och vi vet sedan tidigare att placerade barn har sämre hälsa och lyckas sämre i skolan än andra.

När det gäller fallet Lilla hjärtat är det glädjande att riksdagen ska ta fram ny lagstiftning relativt snabbt, även om frågan egentligen redan tagits upp i tidigare utredning av LVU, lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, men inte blivit något av. Nu lovar socialminister Hallengren med ett enigt socialutskott bakom sig att det ska bli ändring. Om ett barn har starkare anknytning till exempelvis sitt familjehem, där hen vuxit upp, ska det inte tvingas till sina biologiska föräldrar bara för att de är just biologiska föräldrar. Och det är bra, men kunde redan varit genomfört. Det kan nu tyckas självklart att barns anknytning ska väga tyngre än biologiska föräldrars vilja, men året är nu 2020 och vi har fortfarande inte en lagstiftning som tydligt tar ställning för barnets bästa – Rasmus väntar än.

Som socialnämndspolitiker och verksam socionom sedan flera år tillbaka har jag följt många fall med desperata biologiska föräldrar som vill men inte förmår ta hand om sina barn på

grund av olika problem. Jag har tagit beslut om placering av många barn där det är det enda riktiga att göra även om det smärtar, för jag vet att det inte är säkert att vi lyckas ens i samhällsvården. Jag har förtvivlat följt barn som placeras på nytt, på nytt och på nytt, där det inte finns ett kärleksfullt familjehem som i Lilla hjärtats fall, som vill ha hand om barnet utan det tvingas bryta upp igen och igen.

För även om lagstiftning som kunde räddat Lilla hjärtat ska komma på plats så är det många de nya lagarna inte skulle hjälpa. Familjehemmen där barn placeras idag håller olika kvalité, de orkar med olika länge och de tar emot barn från svåra förhållanden till relativt låg ersättning. Det är inte helt ovanligt med barnfamiljen på landet som inkvarterar ett barn från storstaden i sitt extrarum utan att det finns någon särskild kompetens kring traumatiserade barn – för det är så vi länge sett att det ska gå till i Sverige.

Ni minns väl när Rasmus väntar med mössan i hand på att bli utvald på barnhemmet i Småland? De väljer alltid tjejer med lockigt hår, säger hans vän och kanske ligger det något i det fortfarande – för det är svårare att hitta placeringar till de mer komplexa fallen där exempelvis en kriminell ung kille med gängbakgrund ska placeras. Jag tror att det är på tiden med en riktig genomlysning av familjehemsvården i Sverige med utgångspunkt i barnens bästa. Är det rimligt 2020 att placera traumatiserade barn hos utbildade familjer till låg ersättning och tro att allting ska gå bra, när vi vet enligt forskning att det inte fungerar?

Nej, jag tror att det behövs en annan familjehemsvård i framtiden där allt ifrån utbildning, kompetens, ersättning och möjlighet till stöd i det viktiga uppdraget ses över. Där barnens behov står i centrum och där det måste finnas en gräns för hur många gånger ett barn kan placeras om. Där det inte ska finnas något tvivel kring att de biologiska föräldrarnas vilja att ta hand om sitt barn är underordnad rätten att göra det. Frågan om att se över adoption inom Sverige i de fall där

det är tal om "uppväxtplaceringar" bör ses över då adoption ändå måste anses bättre, än att placeras 20 gånger under uppväxten och sedan vara fortsatt aktuell inom socialtjänsten i vuxen ålder. Sen ska vi inte bortse från att stödet till den som fått sitt barn omhändertaget också behöver öka, i vissa kommuner är det obefintligt.

Därtill behöver socialtjänsten runt om i landet en finansiering som den komplexa verksamheten kräver. Mer forskning kring metoder och insatser behövs så att kommunerna kan satsa på det som ger bäst resultat för barnen. Vi kan inte lugna oss med att ny lagstiftning är på gång när vi vet hur många barn som inte kommer att bli hjälpta av den. De som ändå mår dåligt och placeras hos ständigt nya familjer samtidigt som vi politiker ibland frågar oss om vi inte kommit längre?

Alexandra Mattsson Åkerström (V)

Vice ordförande socialnämnden Stockholm stad och socionom